

שקלא וטריה

סכום על דף היום

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה מתקיימין
אלא במי שמעמיד עצמו ערום עליהן
(שמעורם שיתקיים תורתו) שנאמר
(משלי ח) אני חכמה שכנתי ערונה (סוטה כא)

לעלו נשמת
דינה ליבא בת עטל י"ל
עובדיה בן רחל י"ל
ת.נ.צ.ב.ה

גיטין כב

דרכי: סבר אוירא מבלבל אע"פ שכל מה שיש מן השרשין בקרקע היו מובדל, הואיל וכשיצא לאויר הוא מעורב, ומבלבל וינקי מהדדי
דרשב"ג: האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי
ג' עורות הן

ג' עורות הן שחלוקין בשמותיהן ובשיעוריהן לגבי **הוצאת שבת**.
מצה: דלא מליח ודלא קמיח מעובד בקמח **ודלא אפיץ – שיעורו: כדי לצור משקל קטנה של עופרת**, עשויה להיות פוחתת, ומחפין אותה בעור שלא תהא נשופת ופוחתת - כי **ריבעא דריבעא דפומבדיא**.
חיפה: דמליח ולא קמיח ולא אפיץ – שיעורו: כדתנן עור כדי לעשות קמיע
דיפתרא: דמליח וקמיח ולא אפיץ - שיעורו כדי לכתוב עליו את הגט, כרבנן דמכשרי.
^{טו}ומיהו קלף גמור דמליח וקמיח ואפיץ לא שמייה עור משום הכי לא מני בהדייהו ושיעוריה תנן בהמוציא יין (שבת דף עט:): קלף כדי לכתוב בו פרשה קטנה שבתפילין אבל דיפתרא אינו כשר לתפילין הילכך שיעורו בגט
[משנה] חכמים מכשירין לכתוב על הנייר המחוק ועל הדיפתרא

מאן חכמים - ר' אלעזר היא דאמר עדי מסירה כרתי^פ דאינהו הוא דעבדי כריתות, דעל כרחיך בעינן עדים דילפינן ערוה "דבר" "דבר" מממון, והלכך לא חיישין לדלמא מזיפא דהא אמרן צריכי למיקרייהו, ואי הוה ביה תנאה אינהו ידעי. הבאה לינשא, צריכה להביא עדים שנמסר לפניהם.

אם ר"א חושש לזיוף – גיטין ושאר שטרות

- (א) **ר"א: לא הכשיר אלא לאלתר - אבל מאן עד עשרה ימים לא חיישי**
דילמא הוה ביה תנאה וזיפתייה וכבר שכחוה העדים
- (ב) **ר' יוחנן אמר אפי' מאן עד עשרה ימים - דאם איתא דהוה ביה תנאי**
מידכר דכירי
שאר שטרות:
- (א) **ר"א - לא הכשיר ר"א אלא בגיטין אבל בשאר שטרות לא דכתי' ונתתם**
בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים
- (ב) **רבי יוחנן אמר אפי' בשטרות - למען יעמדו ימים רבים עצה טובה**
קמ"ל:

מתניתין

- (1) הכל כשרין לכתוב את הגט אפי' חרש שוטה וקטן
- (2) האשה כותבת את גיטה והאיש כותב את שוברה
- (3) שאין קיום הגט אלא בחותמיו:

גמרא

יש מחלוקת כמאן אזיל משנתניו (ר"א או ר"מ), ולמה מועיל חרש ושוטה וקטן לכתוב את הגט, שהרי הם לאו בני דיעה^פ. יש לנו ג' שיטות, כדלהלן:

- (א) **רב הונא [ר"א עדי מסירה] והוא שהיה גדול עומד על גביו - ר"א היא**
דבעי כתיבה לשמה. וסיפא(3) דקאמר שאין קיום הגט אלא בחותמיו היינו **עד**
מסירה דרוב גיטין נמסרין בפני החותמים ואמציעתא קאי (2) - האישה כותבת....

¹⁹ תוספות ד"ה והא לאו בני דיעה נינהו. לר' אלעזר פריך דר' מאיר לא חייש בכתיבה לשמה ומשני כשגדול עומד על גביו. [לגבי שחיטה] מאן בעי כוונה לשחיטה, שחיטה פסולה, התם מיירי כשאינו מלמדו לכיין לשחוט אלא ראייה בעלמא אבל הכא מיירי שגדול עומד על גביו ומלמדו ומזהירו לעשות לשמה. [חליצה] ממעט מחליצת קטן משום דאיש כותב בפרשה, אבל מטעם דלאו בני כוונה נינהו לא פסיל להו - משום דב"ד מזהירין אותן לעשות לשמה והוי כגדול עומד על גביו. [שוטה] בגדול עומד על גביו כשר, משום דמוכחא מילתא דקא עביד לשמה אבל לענין חליצה אמרו דשוטה לאו בר חליצה הוא - אע"פ שב"ד מלמדין אותו דלא מינכרא מילתא דעביד לשמה כמו גבי גט. וא"ת ואכתי הא לאו בני שליחות נינהו מאי מהני דגדול עומד על גביו וי"ל דלא בעינן שליחות בכתיבה דוכתב לאו אבעל קאי אלא אסופר - דכשלא צוה הבעל לא חשיב לשמה אלא חשיב סתמא ופסול. וא"ת והא לאו בני כריתות נינהו וי"ל דחשיבי בני כריתות הואיל ואם הגדיל הקטן ונשתפה השוטה הוו בני כריתות אבל קשה דמשמע דלא פסיל עובד כוכבים אלא משום דלדעתא דנפשיה קא עביד ותיפוק ליה דלאו בני כריתות נינהו ונראה דלא שייך למיפסל משום דלאו בני כריתות נינהו במיד' דלא בעי שליחות ולא לשם עדות - כתיבה לר"א דלא לשום עדות ולא לשם שליחות הוא אין לפסול משום דלאו בני כריתות נינהו.

כתבו על חרס של עציץ נקוב: כשר - דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה ואין כאן מחוסר קציצה, ואין לחוש שמא ישבר החרס ויתן לה החתיכה, והוא ליה קציצה, דלא מפסיד ליה לעציץ.

על עלה של עציץ נקוב: אביי אמר כשר - דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה.
ורבא אמר פסול - גזרה שמא יקטום העלה והוא קציצה מן המחובר
דרך קינין - עציץ זרעים

עציץ נקוב יש לו דין של מטלטלים, שקונים כסף, משיכה והגבהה. זרעים יש להם דין של מחובר, שקונים בכסף, שטר וחזקה. אפשר לקנות מטלטלים ע"י קנין אגב קרקע אבל לא להיפך. סוגיין מיירי שעשו הקינין בלי כסף. כלהלן:

עציץ של אחד - זרעים של אחד
מכר עציץ לבעל זרעים: כיון שמשך קנה
מכר זרעים לבעל עציץ: לא קנה עד שיחזיק דניכש או עידר בזרעים
עציץ זרעים של אחד - ומכרן לאחר:
החזיק בזרעים: קנה עציץ^פ - נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש
להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה
החזיק בעציץ: אף עציץ לא קנה עד שיחזיק בזרעים

אי אזלינן בתר נוף או נקבו

נקבו בארץ ונופו בחוצה לארץ: בדלא אשרוש
אביי: בתר נקבו אזלינן - חייב מן המעשר
רבא: בתר נופו אזלינן - ופטור מן המעשר
בדאשרוש כ"ע לא פליגי - דלא אזלי' תו בתר נוף, הואיל ומחובר ממש בארץ.
הגמרא מקשה, שמצינו בב' מקומות שיש מ"ד דאפילו בדאשרוש, דאזלינן בתר נוף, ומתרתא:

- **והתנן שתי גנות זו על גב זו וירק בינתיים** הוא נשרש בקרקעו של עליון ונופו באוירו של תחתון:

ר"מ אומר של עליון
ר' יהודה אומר של תחתון אזלי' בתר נוף
(תירוצ) התם כדקתני טעמא א"ר מאיר מה אם ירצה עליון ליטול את עפרו אין
כאן ירק אמר רבי יהודה מה אם ירצה התחתון למלאות את גנתו עפר אין כאן
ירק והואיל ובידו למחות, וגורם לירק הזה, זוכה בה ולא משום הטיית נוף
- והא תניא אילן מקצתו בארץ ומקצתו בחוצה לארץ -
מאי לאו מקצת נופו בארץ ומקצת נופו בחוצה לארץ, ונחלקו כדלהלן:

רבי: טבל וחולין מעורבין זה בזה שהיניקה מתערבת, ונפקא מינה שאין מעשרין מטבל
ודאי עליו דהוי מן החיוב על הפטור ולא ממנו על טבל ודאי.

רשב"ג: הגדל בחיוב חייב והגדל בפטור פטור
(תירוצ) לא מקצת שרשין בארץ ומקצת שרשין בחוצה לארץ - דמפסיק צונמא
ודהרי ערבי

²⁰ תוספות ד"ה החזיק בזרעים קנה עציץ. צריך עיון אם צריך לומר "אגב וקני" כמו בעלמא - או שמא הכא לא צריך דכיון דצריך עציץ לזרעים בטל אגב זרעים, וכן גבי שטר כיון שהחזיק בקרקע וקנה השטר בכל מקום שהוא ושמה התם לא בעינן אגב משום דשטר אפסרא דארעא הוא:

²¹ תוספות ד"ה: שלש עורות הן. פי' בקונטרס דקלף גמור לא חשיב בהדייהו דלא שמייה עור ועוד אומר ר"י ד משום דבהדיא תנן ששיעורו כדי לכתוב פרשה קטנה שבתפילין, ואף על גב דשיעור חיפה דהוי כדי לעשות קמיע שנוי במשנה מ"מ לא החזיר חיפה בהדיא במתני'.

²² תוספות ד"ה מאן חכמים ר' אלעזר. פי' בקונטרס דאמר עדי מסירה עיקר והבאה להנשא צריכה להביא עדי מסירה ודוקא הכא על דבר שיכול להזדייף אומר רש"י דצריכה עדי מסירה בשעה שבאת להנשא אבל בגיטין הכתובים בדבר שאינו יכול להזדייף יכולה להנשא ע"י עדי חתימה. אבל מה שפי' בקונטרס דלר' מאיר אשה הבאה לינשא בגט הכתוב על דבר שיכול להזדייף אינה צריכה עדי מסירה ועדים החתומים בו אינה מביאה לפנינו אם יש מכירין חתימתן ואי הוה ביה תנאה וזיפתייה ליכא ידיע - משמע דאי הו' סהדי קמן הוה כשר ואי אפשר לומר כן דלר' מאיר בעינן שיהא מוכח מתוכו.